



כת גחיל — נתנו לגחיל, כאילו לא פרשו ממנה אנשי המרכז החופשי, רצו שהמרכז החופשי לא יתנגד — נתנו למרכז החופשי, רצו ליצור את ההרמוני יה הזאת של יד רוח חצת יד — ואת חבר הכנסת דויד בן-גורן יין השאירו בחוץ. הוא לא נחוץ לקנונייה הזאת.

אם כבר עשיתי את הדבר הפסול של חוק המזכיר את הישגות המפורי שים של כל מי קבלו ההקצבה, יכולתם לרשום גם את בן-גורן יין.

ח"כ קרגמן

קריאה: — **אורי אבנרי:** אני קורא את הצעת החוק ויקטור שמיטוב: חבר הכנסת דויד בן-גורן רוצה שיכירו בו כטיעה. **אורי אבנרי:** לא ייתכן שלא לתת לחבר הכנסת בן-גורן את התשלום בעד עשרה מנדטים, גחיל מקבלת הקצבה בעד 26 מנדטים, למרות שפרשו ממנה ארבעה אינן שום הבדל בין עשרת המנדטים של רפ"י לבין 26 המנדטים של גחיל. או שכולם מקבלים לפי העיקרון הזה, או שאף אחד אינו מקבל!

הגנבים ימשיכו לגנוב!

לגבי גודל הסכום: זהו סכום מוגזם מאין כמוהו. הוא אינו דרוש. אפשר להסתפק בהרבה פחות, אם הממשלה תעמיד לרשות הרשימות את המכשירים שהיא צריכה להעמיד לרשותן. כאשר זיכרתי קודם לכן על העמדת פנים, התכוונתי קודם כל להגבלת הוצאות והתרתמות. באים כאן בטענה משונה מאוד. אומרים: "גנבנו, שיקרנו, עשינו דברים לא כשרים, רימינו את מס ההכנסה". לא כל אחד קם ואמר: "גם אנחנו עשינו זאת", אך אלה שדיברו התכוונו לכך. הם אמרו, כאילו: "כדי לפטור אותי מיהיום מן הצורך לגנוב, להעלים, לשקר ולרמות, תנו לי את הכסף הזה, ולהבא לא אעשה זאת." זהו נימוק משונה מאוד!

אולם הדבר עצמו אינו נכון, מפני שאין בחוק הזה כל הגבלה על התרמות, באותן הדרכים הפסולות שעל חלק מהן נרמזו כאן, (כמו פרשת קואופרטיב דן, כשיושבי ראש ועדות הכלכלה של הכנסת, איש גחיל, לקח, בשם מפלגתו, תרומה מזו, קואופרטיב החלוי בו). אין כאן כל איסור כזה. איננו רוצים באמת רק להגביל את ההוצאות, ולהטיל עליהן ביקורת, רח, יכולתם להביא חוק להגבלת הוצאות הבחירות בלי קשר למומן הבחירות.

ההוגמה הקלאסית להעמדת פנים זו היא פרשת הסעת הבחורים. ההוצאה העיקרית ביום הבחירות אינה קשורה דחקה בהסעת הבחורים בין הערים. המפלגות רצו להיפטר מזה, כי זה לא כדאי להן, ולכן הטילו זאת על המדינה. זוהי דרך אלגנטית. ההוצאה העיקרית קשורה בהסעת הבחורים בתוך הערים עצמן. כאן קיימת התחרות פרועה בין המפלגות הגדולות. כל מושאית וכל מונית בארץ מגויסת כדי להביא באחרים לקלפי, בתוך עיר מגוריהם. על כך לא חל כל איסור בהצעת החוק הזאת!

הקיבוצים יביאו העירה את המשאיות שלהם, שנרכשו בעזרה ממשלתית לשם הובלת תוצרת חקלאית — ראשי כרוב ולא ראשי-בחרים. המפלגות ישכרו את המוניות להמוניהן. זה יהיה מחוץ לביקורת. תמצא הדרך איך להעביר זאת בצורה ליגאלית דרך הביקורת. החוק הזה, כמות שהוא, אינו כשר, אינו נחוץ, אינו היגייני, אינו נקי, אינו מבטיח שום יסוד דמוקרטי, ואני אצביע נגדו.

נאום זה על הצעת החוק למימון מפלגות הרתיח את הכנסת וגרם להתקפת זעם כללית על אורי אבנרי:

אורי אבנרי: אין כל הגיון האומר כי המפלגה של כם, המערך, הכריש הזה עם 64 החברים, צריך לקבל 64 פעמים יותר ממק"י, למשל. הרי מק"י צריכה להופיע בכל כפר, בכל עיר, היא מוכ רחה לקיים אסיפות, היא מוכרחה לפרסם מודעות. האם אתם עושים כל זאת 64 פעמים יותר מאשר מק"י?

זהו אבסורד! זהו שקר מוסכם, שעליו הסיכמתם ביניכם כדי לסכר את אוזניהם של מי שאיננו מבין, של מי שנמצא רחוק מכאן. אך היושבים כאן יודעים שזהו שקר מוסכם.

דיין לא יקבל כלום!

יש עוד אבסורד בהצעת החוק זו, אבסורד שאינו נוגע לי, כי אין לי כסף, גם בבחירות הבאות לא אוציא יותר מאשר הוצאתי בבחירות הקודמות.

ברוך אזניה: אין לי כסף, אין לי הכנסה. **אורי אבנרי:** תנועתי היתה התנועה היחידה אחרי הבחירות האחרונות שפירסמה פירוט של חשבונותיה, וכל עסקן מפלגתי ממוחז כמון יכול לקחת את הדו"ח הזה ולהיווכח מייד שהוא נכון. אי אפשר להסתיר הוצאות בחירות. אני הוצאתי 45 אלף ל"י. איננו היו לי יותר, הייתי מוציא יותר, אך לא היו לי יותר.

ובכן: הצעת החוק קובעת לא רק מפתח מעדת בין המפלגות, בחלוקת ההקצבות. היא גם קובעת שאסור לשום

כבוד היושבי ראש, כנסת נכבדה. אקדים לדברי היום, כפי שהקדמתי לדברי בדיון הטרומי, שאין אנו מתנגדים עקרונית לרעיון של מימון מפלגות של מערכת הבחירות, בתנאי שהוא יתבסס על שלושה: על הנקיין, על החיסכון ועל השוויון.

אך הצעת החוק זו, המונחת לפנינו, פסולה בעיני מעיקרה. אצביע נגדה היום, כפי שהצבעתי נגדה בדיון הטרומי.

הצעת החוק משקפת את אופי המיסד בארץ, יותר מכל חוק שבא ארפעם לכנסת הזאת. אופי הדיון שהתקיים כאן היום מוכיח זאת אף הוא יותר מכל דיון אחר. איננו הארמוניה עילאית מקיר אל קיר!

אחיזת עיניים והעמדת פנים

זהו מיסד המבוסס על פדאציה של עסקי-מפלגות, על קארטל של מנגנון, של בוסים. הצעת החוק זו באה לבצר את הקארטל הזה של מה שכינה חברי הכנסת באדר בשם "מפלגות היסטוריות".

כל זה מובא לכאן בריקמה של אחיזת עיניים והעמדת פנים. כל זה מובא כאן בתכסיס של "הקוואק הגדול", בצעקה של "תיפסו את הגנב! הצילו את הדמוקרטיה!" אתם אומרים: "הדמוקרטיה זה פארלמנט, הפארלמנט זה המפלגות, המפלגות זה אנחנו." נכון, דמוקרטיה זה פארלמנט. נכון כי הרי

מימון הבחירות - קנונייה עבודה!

פארלמנט מבוסס על מפלגות. אך לא המפלגות האלה, ולא המימסד הזה!

אין צורך בכסף למפלגות

כבוד היושבי ראש, העיקרון של מימון הוצאות הבחירות של המפלגות הוא עיקרון פסול. הדרך הנאותה למדינה לממן בחירות היא הדרך שהונהגה לגבי השידורים ברדיו. תעמיד המדינה לרשות רשימות המועמדים את המכשירים הדרושים לניהול מערכת הבחירות: את הרדיו, את הטלוויזיה, את לוחות המודעות, את הפלאקאטים, את האולמות — וכל זאת על פי הכללים של שוויון סביר.

אילו הופעלה הטלוויזיה בבחירות כפי שצריכה להיות מופעלת, אילו הונעמה הטלוויזיה לרשות דברי המפלגות מדי ערב בערב בשבועיים האחרונים לפני יום הבחירות, כי אז כל 15 מיליון הלירות היו מיותרים. אז היינו רואים מערכת בחירות אמיתית. נציגי המפלגות היו מופיעים בטלוויזיה ומסבירים את מצעיהם, מתווכחים ביניהם, והעם היה מכריע ביניהם. זה נקרא מימון ממלכתי של בחירות דמוקרטיות אמיתיות.

הקפאת המיסד הקיים

לא זה בלבד שהוחלט לחלק כסף בין המפלגות. ההצעה המוצעת כאן, משמעותה: הקפאת מוחלטת של המיסד כפי שהוא. ולא רק המפלגות הקיימות מוקפאות, אלא גם יחסי הכוחות בין המפלגות הקיימות. קבע מראש שהמפלגה הגדולה תקבל סכום לאין שיעור גדול יותר מכל כוח ציבורי וודש. רשימה חדשה לגמרי לא תקבל שום הקצבה. רשימה כימעט חדשה, הקיימת כבר בכנסת, תקבל איננו שהיא הקצבה. אבל מפלגות-להיותן, מפלגות-כרוישים, מקבלות לא-ישיעור יותר.

ישראל קרגמן: מה זאת אומרת "לאין שיעור"?

ממשלה להתייחס לדברים אלה של ברנוהר. **לוי אשכול:** אין לי אלא לחזור על הדברים שמסרתי בתשובתי לשאלתה של

האם משקרים השרים?

שאלתה מסי' 6137 הוגשה עלידינו אחרי שהשיב ראש-הממשלה, בתשובה לשאלתה של נתן פלו, להאשמות שהעלה מיכאל בר-נוהר נגד השר אבא אבן, כאילו מסר ד"ר י"ם כוזב לממשלה ערב מלחמת ששת הימים.

בעקבות אותה תשובה של אשכול, פירסם בר-נוהר מכתב גלוי, בו השיב לדברי ראש-הממשלה ופירס את האשמותיו, ותוך כדי כך הזכיר אגירת של הגנאים גיבסון ללוי עיניל היטלר, שגם היינו מנסים

אורי אבנרי: אדוני ראש-הממשלה, זהו רק אחת מכתם פרשות בזמן האחרון, בהן הושמו שרים באמירת אי-אמת — נגון פרשת ישעיהו. האם כבוד ראש-הממשלה אינו סבור שכאשר עיתון מכובד, או היסטוריון מכובד, מאשימים שר באי-אמת, אמת, יהיה זה בריא שאותו שר יבוא לציבור ויוכיח שאמר אמת?

לוי אשכול: מסופקני אם זוהי שאלה נוספת. אבל ישפוט היושבי ראש.

הינו"ר יוסף פרלדין: על זה ישפוט ראש-הממשלה, אם הוא רוצה להשיב או לא.

לוי אשכול: זו שאלה נוספת? אני

הצלה בעיראק

בשבוע שעבר הגשנו את ההצעות הרחופות הבאות לסדר-היום:

- פעולה מיידית להצלת יהודי עיראק.
- הנסיבות שבהן חזר בו סגן-ראש-הממשלה יגאל אלון מהתני פטרותו והקמת פורום פנימי בממשלה לדיון בענייני ביטחון.